

آغاز برداشت از نارستان های بجنستان

برداشت انار باغ های بجنستان در شهرستان گناباد در جنوب خراسان رضوی آغاز شد. به گزارش ایرنا، رحمت الله محمدی، رئیس جهاد کشاورزی منطقه بجنستان، افزود: سطح باغ های انار بخش بجنستان ۱۲۰۰ هکتار است و پیش بینی می شود ۲۲۰۰ تن محصول تولید شود. وی اضافه کرد: انار بجنستان از لحاظ طعم و رنگ در زمره بهترین محصول تولیدی کشور است و به کره جنوبی، ژاپن، آلمان و کشورهای حوزه خلیج فارس صادر می شود. وی گفت: اسامی کیفیت انار بجنستان نسبت به پارسل بهتر شده و این ناشی از اجرای طرح مبارزه همگانی با کرک گلوگاه انار است.

کارشناسان استان را اقتصاد برتر، را در گرو سیاستگذاری در «بخش کشاورزی» می دانند

رابطه تنگاتنگ صنعت و کشاورزی در خراسان رضوی

خراسان رضوی، همواره از قطب های مهم تولید محصولات کشاورزی و باغبانی بوده است. این استان به لحاظ مرغوبیت محصولات کشاورزی بسیاری از تولیدات خود را در این زمینه به اکثر کشورهای صادر می کند. اما این استان نیز مانند برخی دیگر از استان ها در این زمینه با کاستی های مواجه است. به اعتقاد کارشناسان بخش کشاورزی در این استان، مشکلات کشاورزی خراسان رضوی زمانی حل می شود که امکانات اولیه در دسترس کشاورز باشد. از سوی دیگر وقتی از کشاورزی صحبت می شود سخن از منابع پایه (آب و خاک) به میان می آید و اگر این منابع از بین برود، کشاورزی نیز نابود می شود. براین اساس تجربه نشان داده است که کشورهای موفق در بخش کشاورزی منابع پایه خود را حفظ کرده اند. در این گزارش کارشناسان و استادان دانشگاه ها نظرات و اعتقادات خود را برای بهبود بیشتر کشاورزی زمین خراسان رضوی عنوان کرده اند.

به گزارش خبرنگار ایران زمین؛ دکتر ناصر شاهنوشی، مدیر گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد معتقد است: برای رشد بخش کشاورزی باید مسأله نفت را از بخش کشاورزی جدا کرد. وی می گوید: مسائل و مشکلات بخش کشاورزی زمانی رفع می شود که نفت به عنوان یک متغیر تأثیر گذار عمل نکند و باز زمانی که نفت وجود دارد و درآمدهای دولت را تغییر می دهد، سایر متغیرهای کلان اقتصادی نمی توانند فعال شوند.

عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد می افزاید: در سال ۷۷ با کاهش شدید قیمت نفت، توجه به بخش کشاورزی بیشتر شد و همین سبب شد که بخش کشاورزی بتواند خودش را حفظ کند. وی می افزاید: تلاش ها برای کاهش نقش نفت مستمر نیست و به صورت مقطعی صورت می گیرد به طور مثال وام های رودزاده چون با پیش نیاز و پس نیاز طرح ها هماهنگی ندارد نمی تواند اثر بخشی نسبی را داشته باشد و این طرح های باید فارغ از نوع دولت و به صورت بلند مدت تبیین شوند.

● صورت شرکت های سهامی در بخش اراضی

شاهنوشی با اشاره به سرانه ۷/۱ هکتاری زمین ها در ایران به حمایت از نظام خرده مالکی می پردازد و می گوید: یکسان سازی کشت در زمین های تحت اداره خرده مالکان از وظایف تعاون روستایی است.

مدیر گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد با یادآوری اصل ساخت قانون اساسی، بخش کشاورزی را قاعد خصوصیات

لازم برای این اصل می داند و علت آن را خصوصی بودن بخش از ۹۰ درصد بخش کشاورزی عنوان می کند.

● درصد بخش کشاورزی تعدیل شود

دکتر ناصر شاهنوشی مدیر گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد همچنین اشاره به سهم بالای بخش کشاورزی در صادرات غیر نفتی بر روی بانی تعدیل توقعات از بخش کشاورزی نسبت به پتانسیل های موجود تأکید می کند و می گوید: تجربه نیز نشان داده که کشورهای موفق در بخش کشاورزی منابع پایه را خوب حفظ کرده اند. استاد دانشگاه فردوسی مشهد ضمن تأکید بر ارتباط متقابل بخش کشاورزی می گوید: ۵۴ درصد منابع استان خراسان رضوی صنایع غذایی است که مستقیماً به بخش کشاورزی مربوط می شود و با سرمایه گذاری و ورود تکنولوژی، ضمن محدود شدن ضایعات در محدوده زمین، هم بخش کشاورزی و هم بخش صنعت منتفع می شوند.

دکتر شاهنوشی با بیان این که خودکفایی یکدیگر از رتوس سیاستگذاری در بعد از انقلاب بوده است، می گوید: اگر بخواهیم سیاستی جوابگوی خواسته ما باشد ۳ بعد باید مورد توجه قرار گیرد.

بعد اول متن، جنبه های حقوقی، سیاسی و اقتصادی است سیاست و جایگذاری نهادهای مؤثر در سیاستگذاری است و بعد دوم قابل پیش بینی بودن نتایج در دوره های وی و بعد سوم که باید در زمینه سیاستگذاری کشاورزی کشور مورد توجه قرار گیرد اشاره می کند و می گوید: این بعد شامل شرایط انتظاری و توقع جامعه که متشکل از دولت، نهادهای و خانوارهاست، است.

دانشور کاخکی به این که در بحث نپل به خودکفایی، تحقق شمارهای اساسی و بلندمدت دولت فقط مطرح نیست، اشاره می کند و می افزاید: این مسأله یک بعد قضیه است و انتظارات نهادهای تولیدکنندگان و خانوارها نیز بسیار مهم است و توجه به همه این عوامل منجر به موفقیت در زمینه خودکفایی خواهد شد. وی تأمین خودکفایی صرف فشار آوردن به مکانیزم تولید را اتفاق ناگوار برای کشور می داند و می افزاید: با توجه به مسأله آب و ساختار تولید و بسیاری از مسائل فنی دیگر لزومی ندارد در همه محصولات به خودکفایی برسیم و چه بسا این امر در آینده مشکل ساز خواهد شد.

دانشور کاخکی عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد نیز فشار آوردن به تولید در رسیدن به خودکفایی را دارای کمترین سهم اینارها را از ۲۰ درصد به سفر و ضایعات نان را از ۳۰ میلیون تن به صفر رسانیم همه اینها موجب خواهد شد بدون تولید بیشتر به واردات نیاز نداشته باشیم.

عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد تلاش های همه جانبه کشاورزان و جهاد کشاورزی را قابل تقدیر می داند و می افزاید: تلاش هایی چون برگزاری سمینارهایی برای نان و تلاش در جهت بهبود کیفیت آن و رساندن تولید گندم به سطح مطلوب، به دلیل عدم استفاده از خروجی آنها به هنر می رود. وی بیان این که تولید گندم در سال های ۷۳ تا ۷۵ به ۱۰ میلیون تن رسید، تصریح می کند: به علت عدم برخورداری از امکانات ذخیره سازی و سیلوهای کافی و انباشت گندم در ترمینال مشهد، ۲ میلیارد تومان خسارت وارد شد.

وی سیاستگذاری برای خودکفایی در بخش کشاورزی را نیازمند هماهنگی بین مسئولان بخش های مختلف می داند و

که می تواند یک ملت را از پای در آورد مسأله غداست و همه تلاش های دشمنان به این بست معطوف شده است. وی می افزاید: باید نگاه هماهنگ بیشتری در جامعه جهت اجرای سیاست های بخش کشاورزی به وجود آید. وی تأکید می کند: باید این معادله در کشور حل شود که در عین حال که نان دارای ارزش اقتصادی بالا باشد برای مردم نیز فشار وارد نشود. عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد، مشکل اساسی کشاورزی در برخی کشورها را وجود تعداد زیاد واحدهای تولیدی می داند و می گوید: این امر موجب کاهش قدرت نفوذ کشاورزی می شود. وی راهکار مقابله با عقب ماندگی ساختار کشاورزی را یکپارچگی اراضی کشاورزی می داند و می افزاید: ایجاد تشکل های حقوقی تعاونی نیز بهترین راهکار برای مقابله با پرگانگی قطعات کشاورزی است.

همچنین سید مسعود موسوی، مشاور رئیس سازمان تعاون روستایی خراسان رضوی می گوید: بهترین فرصت برای تحقق اصل ۴۴ در بخش کشاورزی، تعاونی های روستایی و کشاورزی است. وی ادامه داد: تعاونی های روستایی و کشاورزی سابقه ای طولانی در سیستم مدیریت روستاها دارند و این تعاونی ها در تمامی نقاط روستایی فعالیت می کنند.

● تعاونی های روستایی بهترین فرصت برای تحقق اصل ۴۴ در بخش کشاورزی

وی با بیان این که بهترین فرصت برای تحقق اصل ساخت در بخش کشاورزی، تعاونی های روستایی و کشاورزی هستند، تصریح می کند: برای تحقق بخشیدن به اصل ساخت در بخش کشاورزی و افزایش ۲۵ درصدی سهم تعاونی ها در اقتصاد کشور باید توان و عملیات تعاونی های روستایی و کشاورزی را بالا برد. وی اظهار می دارد: محور اصلی در بحث های اقتصاد کشاورزی جامعه روستایی است، لذا حضور تعاونی های روستایی و کشاورزی در این جامعه بسیار مؤثر خواهد بود.

مشاور رئیس سازمان تعاون روستایی خراسان رضوی بیان می کند: در صورت توجه به تشکل های تعاونی روستایی، وضع اقتصادی در بخش کشاورزی شکوفای خواهد شد.

موسوی ادامه می دهد: تمام ظرفیت ها و توانمندی های بخش کشاورزی در اسامه شرکت های تعاونی روستایی پیش بینی شده اما حمایت جدی از تعاونی های روستایی و کشاورزی نشده است. موسوی در ادامه با بیان این مطلب که فلسفه وجودی تشکیل شرکت های تعاونی روستایی حل کردن بحث های خرده مالکی بوده می گوید: علت موفقیت شرکت های سهامی زراعی در یکپارچه سازی اراضی کشاورزی استفاده از امکانات و اعتبارات و مالکیت دولتی بوده است.

وی می گوید: تعاونی های تولید با این نگاه تأسیس شدند که بتوانند مشکل خرده مالکی را در بخش کشاورزی در راستای تسلیح یکپارچه سازی اراضی کشاورزی برای توجیه اقتصادی سطح زیر کشت محصولات کشاورزی حل کنند که توجه آن چنانی به تعاونی های تولید نشد.

وی با اشاره به این که مشکل خرده مالکی در بخش کشاورزی را می توان با بحث های اقتصادی حمایتی از تولیدکننده حل کنیم، می گوید: اگر توانیم با تنظیم بازار بسترهایی را فراهم کنیم که

۵۴ درصد صنایع استان خراسان رضوی صنایع غذایی است که به طور مستقیم به بخش کشاورزی وابسته است

می افزاید: مسئولان صنعت، ذخیره سازی و عمرانانی باید برنامه های خود را مطرح کنند.

وی با بیان این که باید به خروجی گندم توجه داشت، می گوید: اگر در بررسی ها مشخص شود که رسیدن به تولید گندم کشور به ۱۵ میلیون تن مشکل را برطرف می کند، روشی که در پیش گرفته ایم بسیار عالی است ولی اگر با واقعیت پیش برویم باید در دستیابی به استقلال ملی و سرفرازی کشور، نفع اقتصاد داخلی و عدم وابستگی به گندم بیگانگان، باید روش کنونی دگرگون شود.

عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد منابع کشور را برای رسیدن به خودکفایی کافی می داند و افزاین می دارد: باید مزیت های بخش کشاورزی در درون این بخش و همچنین در رابطه با صنعت مطالعه شود و ساز و کار درستی تعریف شود و در صورت ارائه چنین راهکاری هیچ تهدیدی نمی تواند آن را به چالش بکشد.

● امنیت غذایی مهم تر از مباحث نظامی و سیاسی
همچنین دانشور کاخکی عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد به این که امروزه امنیت غذایی از مباحث نظامی و سیاسی بسیار مهمتر است، اشاره می کند و می گوید: برنده تهر سلاحی

کشاورز به طور مستقیم به بازار محصولات کشاورزی راه پیدا کند و واسطه ها در بخش کشاورزی را کنترل کنیم هم تولید کننده و هم مصرف کننده را حمایت خواهیم کرد.

موسوی تصریح می کند: مالکیت در بخش کشاورزی خصوصی است، لذا مدیریت کردن در بخش خصوصی نیاز به ابزار خاصی دارد و نوع مشارکت در بخش کشاورزی باید به گونه ای باشد که به لحاظ اقتصادی برای کشاورزان با صرفه باشد.

رابطه بین تولیدکننده و مصرف کننده تعاونی تولید هستند که در صورت تئویت این تعاونی ها می توان به اقتصاد کشاورزی کمک کرد.

وی با اشاره به این که کشور در خود کفایی گندم موفق بوده خاطر نشان می کند: با توجه به مشکل آب در کشور باید محصولاتی را که آب کمتری مصرف می کنند کشت کنیم.

دکتر محمد جنگجو، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه فردوسی مشهد نیز می گوید: منابع طبیعی، خدمات زیست محیطی فراوانی را می تواند در اختیار جامعه قرار دهد که این مسأله کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

وی بیان می کند: موضوع مهم در منابع طبیعی که کمتر به آن توجه شده بحث از شیای خدماتی است که منابع طبیعی به جامعه می دهد. توسعه منابع طبیعی موجب کاهش توفان شن، سیل، آلودگی هوا و افزایش سطح آب زیرزمینی می شود.

باجاری شدن سیل، بخش های مختلف جامعه صدمه می بیند و شامل خسارتی می شود که گاه جبران ناپذیر است ولی با گذرشتن منابع طبیعی از این خسارات می توان جلوگیری کرد و منابع طبیعی خود منبع کسب درآمد می شود.

عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه فردوسی مشهد می افزاید: اداره های منابع طبیعی که تعداد بهره بردار کمتری دارند معمولاً موفق تر هستند، زیاد تعداد بهره برداران موجب ایجاد مشکل در سازماندهی و اجرای طرح های آنها می شود.

وی در مقایسه اراضی منابع طبیعی با اراضی کشاورزی، می گوید: در اراضی کشاورزی بهره برداری زیاد در سطح کم صورت می گیرد ولی اراضی منابع طبیعی با بهره برداری کمتر، کمتر هم مورد توجه از نظر اقتصادی واقع شده است، به طور مثال در سطح یک هکتار زمین زراعی از ۲ تا ۵ تن محصول زراعی برداشت می شود ولی در مراعی علوفه ای در همین سطح برداشت این میزان ۵۰۰ کیلوگرم است به همین دلیل ارزش اقتصادی کمتری برای

اراضی منابع طبیعی در نظر گرفته شده است.

دکتر جنگجو در زمینه ایجاد ارزش افزوده در محصولات منابع طبیعی، ادامه می دهد: در اراضی منابع طبیعی دارای چندین محصول اصلی و فرعی هستیم، به طور مثال در جنگل محصول اصلی چوب است و ساخت هزار و ۹۰ محصول مختلف از چوب ساخته می شود که ایجاد ارزش افزوده آنها تا حد زیادی بستگی به بخش صنعت دارد.

در منابع طبیعی گیاهان دارویی خوبی وجود دارد که خیلی از آنها به صورت خام صادر می شود و استفاده از آنها تنها نیازمند مدیریت است که این مدیریت را جهاد کشاورزی و تعاون باید انجام دهند.

عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه فردوسی مشهد تصریح می کند: بیعتمت به صورت رایگان در اختیار مردم قرار دارد و در صورتی که مدیریت در این منابع به تعادل برسد موجب کمک به بخش اشتغال می شود.

